

Ioan NEACȘU
Loredana MANASIA
Teodora CHICIOREANU

**Elaborarea lucrărilor de
licență, disertație
și gradul didactic I**

Ghid științific și metodologic

CUPRINS

INVITAȚIE LA LECTURĂ INTELIGENTĂ	7
CAPITOLUL 1. DE LA IDEE LA PROIECT VIA PLANIFICAREA ACTIVITĂȚII DE CERCETARE	11
A. Stabilirea scopului și obiectivelor lucrării.....	11
B. Planificarea etapelor de elaborare a lucrării.....	12
C. Valorile tematice în cercetarea și proiectarea lucrărilor.....	14
D. Cercetarea bibliografică. Selecția, analiza și organizarea resurselor informaționale.....	19
E. Rolurile, misiunile și responsabilitățile cadrului didactic coordonator.....	42
F. Responsabilitățile candidatului.....	43
CAPITOLUL 2. CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ – REPERE TEORETICE ȘI APLICATIVE	45
A. Validitate și fidelitate – concepte și vectori în construcția cercetării.....	45
B. Variabile, ipoteze și control.....	54
C. Strategii de cercetare.....	69
D. Populație, eșantionare și eșantion.....	78
E. Metode, tehnici și instrumente de colectare a datelor.....	82
F. De la metodă la date – procesul de colectare.....	93
G. Prelucrarea și analiza datelor.....	98
H. Aspecte privind managementul proiectelor de cercetare.....	115
CAPITOLUL 3. REPERE ÎN ELABORAREA, REDACTAREA ȘI PREZENTAREA LUCRĂRILOR	121
A. Elaborarea manuscrisului.....	121
B. Redactarea textului științific.....	137
C. Prezentarea lucrării.....	166
D. Evaluarea – criterii, recomandări, practici.....	172
CAPITOLUL 4. ETICĂ ÎN CERCETARE. FRAUDA ȘTIINȚIFICĂ	181
A. Norme etice în colectarea și publicarea rezultatelor cercetării.....	181
B. Acuratețea datelor.....	182
C. Autorul și respectarea drepturilor participanților la cercetare.....	183
D. Protejarea dreptului de proprietate intelectuală.....	185
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	195
INDEX DE SUBIECTE	203
ANEXE	205
Anexa 1: Aplicații pentru citirea codurilor QR.....	205

A. STABILIREA SCOPULUI ȘI OBIECTIVELOR LUCRĂRII

Din perspectivă științifică, scopul unei lucrări științifice realizate la finalizarea unui ciclu de studii este investigarea evaluativ-critică a unei realități sociale, economice, tehnice, prin utilizarea unor metode științifice adecvate.

În proiectarea lucrării de absolvire, absolventul va debuta prin focalizarea ariei de finalități pe care dorește să le atingă în elaborarea lucrării. Pentru creșterea relevanței practice, recomandăm formularea și organizarea finalităților pe axe și niveluri optime de generalitate.

Prin parcurgerea etapei de stabilire atentă a obiectivelor lucrării, studentul va răspunde întrebării: Ce îmi propun să realizez prin elaborarea lucrării?

Stabilirea scopului are rolul să susțină candidatul în delimitarea unei anume arii tematice, care va fi rafinată pe parcursul selecției, organizării și analizei resurselor bibliografice.

EXEMPLU

În contextul unei cercetări care focalizează ideea optimizării problematicii asistenței la clasă (efectuată de către directorul instituției de învățământ sau inspectorul de specialitate), scopul – ca finalitate de rang general – poate fi astfel formulat:

Scopul acestei cercetări constă în a propune abordări cu rol ameliorativ și de restructurare a practicilor de asistență la clasă în învățământul primar, prin valorificarea unor elemente de teoria și practica managementului calității.

Prin derivare, pot fi stabilite următoarele *obiective*:

- O1. Realizarea unei analize descriptive a problematicii managementului educațional, cu focalizare pe segmentul învățământ primar;
- O2. Investigarea opiniei managerilor educaționali asupra rolului și funcțiilor asistenței eficiente la activitățile didactice în contextul învățământului primar;
- O3. Investigarea opiniei cadrelor didactice asupra rolului și funcțiilor asistenței observative și transformative la activitățile didactice;
- O4. Realizarea unei analize comparative în raport cu opiniile actorilor-pereche (manageri educaționali și cadre didactice) cu privire la asistența la clasă;
- O5. Elaborarea unui set de instrumente care să potențeze calitativ practica asistenței la clasă.

B. PLANIFICAREA ETAPELOR DE ELABORARE A LUCRĂRII

Planificarea cercetării constituie o fază esențială în realizarea oricărei cercetări (abordări descriptive, explorativ-investigative practice). Rolul planificării este acela de a contribui la reducerea riscurilor care pot apărea și împiedica cercetătorul să deruleze cu succes cercetarea empirică sau teoretico-metodologică, valorică, descriptivă, narativă, explicativă. Activitățile întreprinse în această fază vizează: stabilirea scopului și a obiectivelor proiectului; definirea cu claritate a activităților; descrierea secvențelor de derulare concretă a lor; identificarea resurselor și a costurilor necesare; dezvoltarea unui grafic de alocare a timpului disponibil; stabilirea ipotezelor de lucru ș.a.

Etapele derulării unei cercetări științifice cunosc variații minore în raport cu domeniul în care se desfășoară cercetarea.

Un *prim jalon* de la care pornește cercetarea este reprezentat de *nevoile sociale cu tematică educațională, economică ș.a.*, identificate prin cunoașterea și analiza unor date secundare, relevate de documente și care conduc, prin operații de selecție și restructurare, la focalizarea/identificarea problemei de cercetare (vezi Figura 1).

Pentru majoritatea tinerilor cercetători, analiza unor fenomene, procese sau conduite este relaționată cu formularea unor întrebări generale.

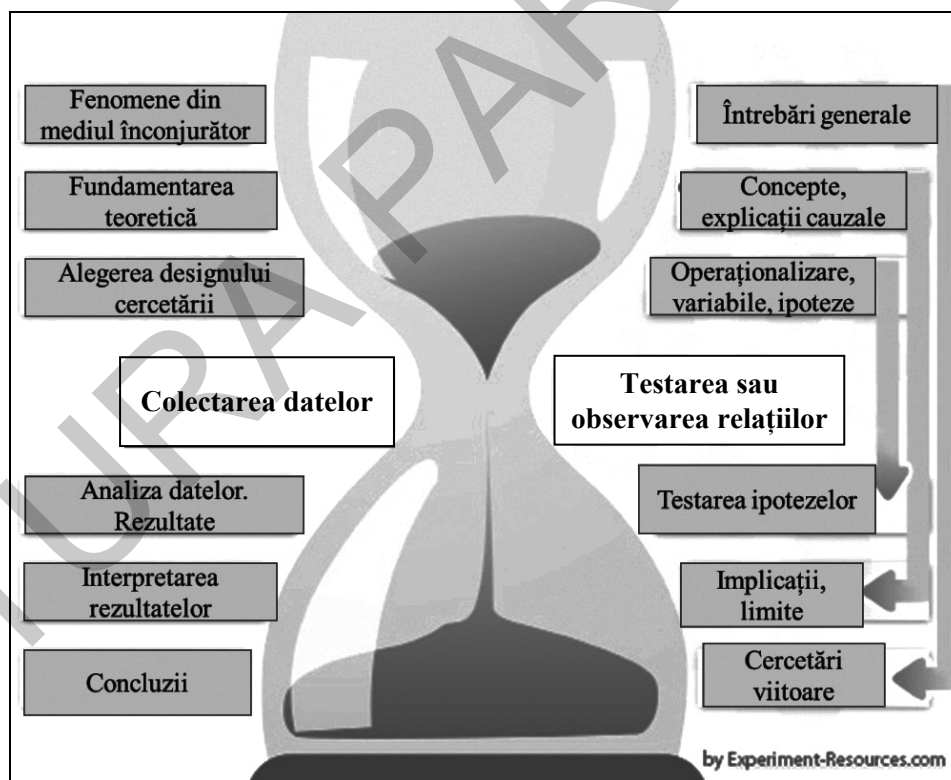

Figura 1. Etape în derularea unei cercetări științifice

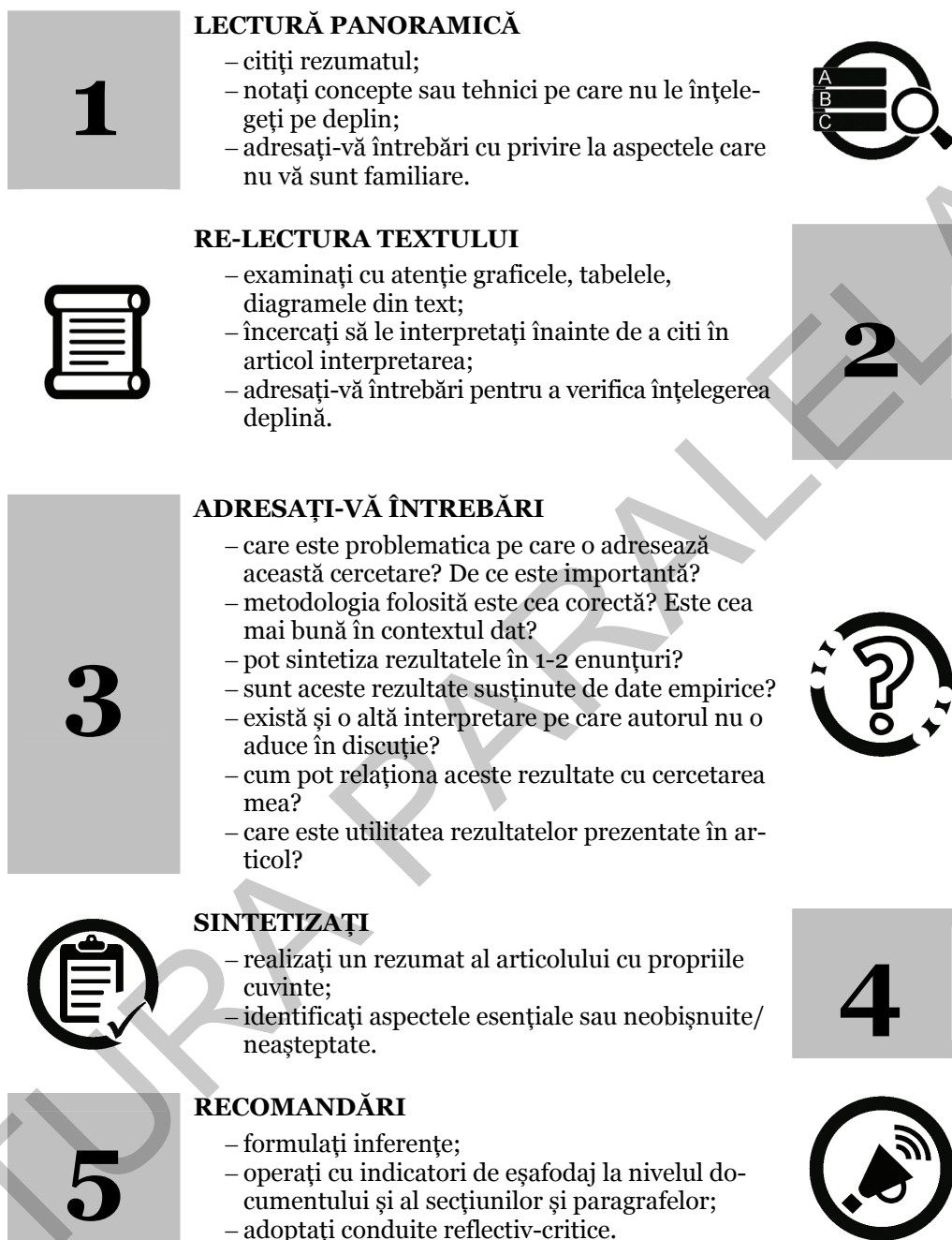

Figura 14. Infografic. Etape în lectura unui articol științific (Purugganan & Hewitt, 2004)